

VILNIAUS UNIVERSITETO DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

Mokslų sritis/ys, kryptis/ys (kodai)	Medicinos ir sveikatos mokslai (M 000) / Medicina (M 001)			
Fakultetas, Institutas, Katedra /Klinika	Medicinos fakultetas Klinikinės medicinos institutas Vaikų ligų klinika			
Dalyko pavadinimas (ECTS kreditai, val.)	Klinikinė pediatrija 10 kreditų (270 val.)			
Dalyko studijų būdas	Paskaitos	Seminarai	Konsultacijos	Individualus darbas
ECTS kreditai	-	1	1	8
Dalyko vertinimo būdas (vertinama 10 balų sistemoje)	<p><u>Pranešimo pristatymas ir vertinimas:</u> pranešimas pristatomas tiksline tema, kuri derinama su koordinuojančiais dėstytojais (doktorantas turi išanalizuoti, apžvelgti ir pristatyti naujausias mokslines publikacijas, susijusias su atitinkama tema).</p> <p><u>Pranešimo vertinimo kriterijai</u> (minimalus įskaitomas balas – 5):</p> <ul style="list-style-type: none"> a) pateiktos medžiagos aktualumas, naujumas ir atitikimas pasirinktai temai (2 balai); b) bendra pranešimo struktūra ir apimtis, aiškus žinių pateikimas, argumentacija, glaustumas ir konkretumas (2 balai); c) apibendrinimas, išvadų pristatymas ir pagrindimas (1 balas); d) probleminių klausimų išskėlimas, apžvelgtų žinių taikymo savajame disertaciniame darbe pateikimas (3 balai); e) vaizdinių priemonių organizavimas, gebėjimas dalyvauti diskusijoje, klausimų valdymas, oratoriniai gebėjimai (2 balai). 			
DALYKO KURSO TIKSLAS				
<p>Suteikti teorinių ir praktinių žinių apie vaikų ligų terminologiją, epidemiologiją, etiologiją, patogenezę, diagnostiką, apimant šiuolaikinę molekulinę diagnostiką, naujausias gydymo, tyrimų metodus ir vaikų ligų profilaktiką. Skatinti tarpdisciplininį bendradarbiavimą su įvairių subspecialybių vaikų ligų gydytojais, holistinį požiūrį, vykdant ilgalaikę lėtinėmis ir retomis ligomis sergančių vaikų priežiūrą.</p>				
PAGRINDINĖS DALYKO TEMOS				
<p>Perinatalio periodo būklės ir svarbiausios naujagimių ligos. Sveiko ir sergančio naujagimio būklės įvertinimas. Praeinančios būklės. Išnešioti ir neišnešioti naujagimio maitinimo ypatumai, žindymo privalumai. Perinatalinė infekcija. Neišnešiotų naujagimių slaugos ypatybės, dažniausios būklės ir ligos. Naujagimių būklės ir ligos, kurioms reikalingas chirurginis gydymas.</p> <p>Vaikų kvėpavimo organų ligos. Kvėpavimo sistemos ante- ir postnatalonė raida, kvėpavimo organų anatomiciniai ir fiziologiniai ypatumai bei funkcinis ryšys su kitomis organizmo sistemomis. Vaikų kvėpavimo ligų etiopatogenezė, dažniausios nozologijos, pirminė ir antrinė profilaktika. Deguonies apykaita organizme, kvėpavimo nepakankamumas ir jo įvertinimas. Kosulys kaip apsauginė žmogaus organizmo reakcija ir ligos požymis, vaikų užsitęsęs ir lėtinis kosulys. Viršutinių ir apatinių kvėpavimo takų obstrukcinio ir infekcinio sindromų diagnostika, diferencinė diagnostika ir gydymas. Lėtinių pūlingų kvėpavimo ligų diagnostika ir</p>				

gydymas (cistinė fibrozė, pirminė ciliarinė diskinezija, bronhektazinė liga). Intersticinės plaučių ligos. Vaikų tuberkuliozė. Išorinio kvėpavimo funkcijos ištyrimas ir jo įvertinimas. Intervencinė pulmonologija (bronchoskopija, torokalinės chirurgijos pagrindai).

Vaikų virškinamojo trakto ligos. Burnos ertmės ligos. Stemplės ligos. Gastroezofaginio reflukso liga. Skrandžio ligos. Funkciniai virškinamojo trakto sutrikimai. Vidurių užkietėjimas. Malabsorbcijos sindromas. Celiakija. Maisto alergija. Nespecifinis opinis kolitas. Krono liga. Anoreksija. Vaikų vėmimo diferencinė diagnostika. Vaikų pilvo skausmo diferencinė diagnostika. Kraujavimas iš virškinamojo trakto. Tulžies pūslės, tulžies latakų ir kepenų ligos. Portinė hipertenzija. Kasos ligos.

Vaikų širdies ir kraujagyslių sistemos ligos. Įgimtos ir įgytos širdies ydos. Miokardo ir perikardo ligos. Infekcinis endokarditas. Širdies ritmo ir laidumo sutrikimai. Širdies veiklos nepakankamumas. Arterinė hipertenzija. Sinkopė. Naujagimių kardiologinė patologija.

Vaikų sąnarių ir sisteminės jungiamojo audinio ligos. Kojų skausmų diferenciacija. Juveniliniai idiopatiniai artritai. Reaktyvieji artritai. Sisteminė raudonoji vilkligė. Jaunatvinis dermatomiozitas. Skleroderma. Vaskulitai.

Vaikų kraujo ligos. Vaikų periferinio kraujo struktūra ir pokyčiai augant. Geležies stokos mažakraujystė. Geležies profilaktika pirmaisiais gyvenimo metais. Trombocitų patologija. Limfadenopatija. Ūmios leukemijos. CNS navikai. Pasveikusiųjų nuo onkologinės ligos stebėsenos principai.

Vaikų inkstų ligos. Vaikų nefrologiniai sindromai. Šlapimo organų infekcija. Įgytos glomerulų ligos. Inkstus pažeidžiančios sisteminės ligos. Toksinės ir medikamentinės nefropatijos. Paveldimos nefropatijos. Tubulopatijos. Vaikų inkstų akmenligė. Šlapimo organų anomalijos. Inkstinė hipertenzija. Ūminis inkstų nepakankamumas. Lėtinis inkstų nepakankamumas. Šlapinimosi sutrikimai.

Vaikų endokrininės ir medžiagų apykaitos ligos. Endokrininių ligų pagrindiniai klinikiniai sindromai. Vaikų augimo ir lytinio brendimo sutrikimai. Vaikų lytinio vystymosi sutrikimai. Rachitas. Nutukimas. Hipotrofija. Vaikų cukrinis diabetas.

Vaikų infekcinės ligos. Vaikų užkrečiamųjų ligų epidemiologijos ypatumai ir infekcijų kontrolės principai. Vaikų infekcinių ligų prevencija, Lietuvos profilaktinių skiepimų kalendorius. Vaikų imuninės sistemos vystymasis, imuniteto ypatumai skirtingais amžiaus tarpsniais. Dažniausiai pasitaikančių klinikinių simptomų/sindromų diferencinė diagnostika bei gydymo galimybės. Vaikų virusinė ir bakterinė infekcija, diagnostika, diferencinė diagnostika, gydymas bei profilaktika. Vaikų ŽIV infekcijos epidemiologiniai bei klinikiniai ypatumai. Įgimtos ŽIV infekcijos diagnostika ir naujagimių stebėseną. Vaikų COVID-19 liga, dažniausios klinikinės formos ir gydymo principai. Vaikų tuberkuliozės profilaktikos, ištyrimo bei gydymo ypatumai. Racionalaus antibakterinių preparatų vartojimo principai, pagrindinių vaikų infekcinių ligų empirinė antibakterinė terapija.

Vaikų retosios ligos. Retos ligos sąvoka ir paplitimas. Paveldimos medžiagų apykaitos ligos. Indikacijos ištyrimui. Skubios būklės dėl įgimtų metabolinių ligų. Šiuolaikinės diagnostikos ir gydymo galimybės. Daugiadisciplininės priežiūros ypatumai. Kompetencijos ir referencijos centrai. Europos retų ligų referencijos tinklai.

SVARBIAUSIA REKOMENDUOJAMA LITERATŪRA

1. Neonatologija T.Lissauer, A.A.Fanaroff, L.Miall, J.Fanaroff Vilnius UAB „Vaistų žinios“ 2021; ISBN978-609-8215-26-7
2. Kending's disorders of the respiratory tract in children / Eds: Chernick V, Boat TF, Wilmott RW, Bush A. – Philadelphia: Saunders Elsevier, 2019. – 1110 p.

3. Bishop WP. Vaikų gastroenterologija. Vertė V.Urbonas, B.Tumienė. Vilnius UAB „Vaistų žinios“. 2012.
4. www.thecardiologyadvisor.com
5. Ross E Petty, Ronald Laxer, Carol Lindsley, Lucy Wedderburn, Robert C Fuhlbrigge, Elizabeth D. Mellins. Textbook of Pediatric Rheumatology (2021)
6. Kraujo ir onkologinė ligos. Pediatrija//, II tomas, Kaunas, 2018, p. 483-491
7. Pediatric Nephrology/ [edited by] Ellis D. Avner, William E. Harmon, Patrick Niaudet, Norishige Yoshikawa, Francesco Emma, Stuart L. Goldstein.- Seventh Edition 2016, ISBN 978-3-662-43596-0 (eBook)
8. <https://www.uptodate.com/contents/table-of-contents/pediatrics/pediatric-endocrinology>
9. Principles and Practice of Pediatric Infectious Diseases. Sarah S. Long at al. by Sarah S. Long MD (Editor), Charles G. Prober MD (Editor), Marc Fischer MD (Editor), 2018
10. Vesikari T, Van Damme P. et all. Pediatric Vaccines and Vaccinations. A European Textbook, 1st edition. Springer International Publishing AG, 2017
11. GeneReviews. Seattle (WA): University of Washington, Seattle; 1993-2022. ISSN: 2372-0697<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK1116/>
12. Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministerijos Vaikų ligų diagnostikos ir gydymo protokolai: 43 rizikingiausių paciento saugai vaikų ligų ir būklių diagnostikos ir gydymo metodinės rekomendacijos, 2015 (atnaujinta 2022-02-08); 2450 p.

<http://sam.lrv.lt/diagnostikos-gydymo-metodikos-ir-rekomendacijos/diagnostikos-ir-gydymo-protokolai>

KONSULTUOJANTYS DĖSTYTOJAI

1. Dalyką koordinuojantis dėstytojas: Rimantė Čerkauskienė (prof. dr.).
2. Arūnas Valiulis (prof. habil. dr.).
3. Inga Ivaškevičienė (dr.).

PATVIRTINTA:

Vilniaus universiteto Medicinos ir sveikatos mokslų Doktorantūros mokyklos Tarybos posėdyje: 2022 m. rugsėjo 29 d.

Tarybos pirmininkė: prof. Janina Tutkuvienė